

КОНВЕНЦИЯ № 108 на Съвета на Европа от 28.01.1981 г. за защита на лицата при автоматизираната обработка на лични данни

Ратифицирана със закон, приет от 39-о Народно събрание на 29.05.2002 г. - ДВ, бр. 56 от 7.06.2002 г. Издадена от Министерството на вътрешните работи, обн., ДВ, бр. 26 от 21.03.2003 г., в сила от 1.01.2003 г.

ПРЕАМБЮЛ

Държавите - членки на Съвета на Европа, подписали тази конвенция, като приемат, че целта на Съвета на Европа е постигането на по-голямо единство между членовете му, основано по-специално на зачитането на върховенството на закона, както и на правата на човека и основните свободи; като приемат, че е желателно разширяването на гаранциите за правата и основните свободи на всяко лице и по-специално правото на зачитане на личния живот с оглед на нарастващия поток от лични данни, предмет на автоматизирана обработка, който преминава през границите; като потвърждават в същото време своята ангажираност спрямо свободата на информацията, независимо от границите; като признават необходимостта от съчетаване на основните ценности на зачитането на личния живот и свободния поток от информация между народите, се споразумяха за следното:

Глава I

ОБЩИ РАЗПОРЕДБИ

Член 1

Предмет и цел

Целта на тази конвенция е да гарантира на територията на всяка страна за всяко физическо лице, независимо от неговата националност и местопребиваване, зачитане на неговите права и основни свободи и по-конкретно правото му на личен живот по отношение на автоматизираната обработка на лични данни, отнасящи се до него ("защита на данните").

Член 2

Определения

За целите на тази конвенция:

- a) "лични данни" означава всяка информация относно определено или определяемо физическо лице ("заинтересовано лице");
- b) "автоматизиран регистър с данни" означава всеки набор от информация, подложен на автоматизирана обработка;
- c) "автоматизирана обработка" включва следните операции, извършени изцяло или отчасти чрез автоматизирани средства: запаметяване на данни, извършване на логически и/или аритметични операции по отношение на тези данни, тяхното изменение, изтриване, извадки или разпространение;
- d) "администратор на регистъра" означава физическо или юридическо лице, държавен орган, институция или друг орган, компетентен съгласно вътрешното право да решава каква е целта на автоматизирания регистър с данни, категориите лични данни, които могат да бъдат запаметявани, и операциите, на които могат да бъдат подлагани те.

Член 3

Обхват

1. Страните се задължават да прилагат тази конвенция спрямо

автоматизираните регистри с лични данни и автоматизираната обработка на лични данни в обществените и частния сектор.

2. При подписване или при депозиране на документ за ратификация, приемане, утвърждаване или присъединяване, или в по-късен момент всяка държава може да уведоми, чрез декларация до Генералния секретар на Съвета на Европа:

а) че тя няма да прилага конвенцията към дадени категории автоматизирани регистри с лични данни, чийто списък ще депозира; в този списък обаче не се включват категориите автоматизирани регистри с лични данни, предмет на защитни разпоредби съгласно вътрешното ѝ право; съответно, ако допълнителни категории автоматизирани регистри с лични данни бъдат отнесени към разпоредбите за защита на данните по вътрешното ѝ законодателство, държавата изменя списъка чрез нова декларация;

б) че тя ще прилага конвенцията и към информацията, свързана с групи от лица, сдружения, фондации, дружества, корпорации и всички други организации, съставени пряко или непряко от физически лица, независимо от това, дали такива организации са правни субекти;

с) че тя ще прилага конвенцията също по отношение на регистри с лични данни, които не са обект на автоматизирана обработка.

3. Всяка държава, която е разширила обхвата на действие на тази конвенция чрез някоя от декларациите по алинея 2, букви "б" или "с", може да уведоми в същата декларация, че това разширяване важи само за определени категории регистри с лични данни, списък с които ще бъде депозиран.

4. Някоя страна, изключила определени категории автоматизирани регистри с лични данни чрез декларация по алинея 2, буква "а", не може да иска прилагането на конвенцията за тези категории от страна, която не ги е изключила.

5. Също така страна, която не е извършила разширяване по алинея 2, букви "б" или "с", не може да иска прилагане на конвенцията по тези точки от страна, която е извършила такова разширяване.

6. Декларациите по алинея 2 влизат в сила по отношение на държавата, която ги е направила, от момента на влизане в сила на конвенцията, ако са направени при подписването или депозирането на нейния акт за ратификация, приемане, одобряване или присъединяване, или три месеца след получаването им от Генералния секретар на Съвета на Европа, ако са направени в по-късен момент. Тези декларации могат да бъдат оттеглени, изцяло или частично, чрез уведомление до Генералния секретар на Съвета на Европа. Това оттегляне влиза в сила три месеца след датата на получаване на уведомлението.

Глава II

ОСНОВНИ ПРИНЦИПИ НА ЗАЩИТАТА НА ДАННИ

Член 4

Задължения на страните

1. Всяка страна предприема необходимите мерки във вътрешното си право, за да въведе в действие основните принципи за защита на данните, залегнали в тази глава.

2. Тези мерки се предприемат най-късно при влизане в сила на конвенцията за тази страна.

Член 5

Качество на данните

Личните данни, подложени на автоматизирана обработка:

- a) се получават и обработват добросъвестно и законосъобразно;
- b) се запамятват за точно определени и правомерни цели и не се използват по начин, несъвместим с тези цели;
- c) са съответстващи, релевантни и ненадминаващи мярката, предвид целите, за които са събрани;
- d) са точни и при необходимост актуализирани;
- e) се запазват във вид, позволяващ идентифицирането на заинтересованите лица за период не по-дълъг от необходимия за целта, за която са запаметени.

Член 6

Специални категории данни

Личните данни, които разкриват расов произход, политически възгледи, религиозни или други убеждения, както и личните данни относно здравето или сексуалния живот не могат да се обработват автоматизирано, освен ако вътрешното право гарантира подходяща защита. Същото важи за личните данни, свързани с осъдителни присъди.

Член 7

Сигурност на данните

Трябва да бъдат взети подходящи мерки за сигурност с цел защита на личните данни, запаметени в автоматизирани регистри, срещу случайно или непозволено унищожаване или случайна загуба, както и срещу непозволен достъп, изменение или разпространение.

Член 8

Допълнителни гаранции за заинтересованото лице

На всяко лице се дава възможност:

- a) да установи съществуването на автоматизиран регистър с лични данни, неговите основни цели, както и самоличността и обичайното местожителство или основното място на дейност на администратора на регистъра;
- b) да получава, през разумни интервали и без прекомерно забавяне или разходи, потвърждение за наличието или отсъствието на лични данни за него, запаметени в автоматизиран регистър с данни, както и тези данни да му бъдат съобщавани в достъпна форма;
- c) да получава, според случая, поправка или изтриване на такива данни, ако те са били обработени в нарушение на разпоредбите на вътрешното право, с които се въвеждат в действие основните принципи, залегнали в чл. 5 и 6 на тази конвенция;
- d) да получи компенсация в случай, че молбата за информация или съответно за съобщаване, поправка или заличаване по букви "b" и "c" на този член не бъде уважена.

Член 9

Изключения и ограничения

1. Не се допуска изключение от разпоредбите на чл. 5, 6 и 8 на тази конвенция освен в границите, определени в този член.

2. Дерогирание на разпоредбите на чл. 5, 6 и 8 на тази конвенция се разрешава, когато то е залегнало в правото на страната и представлява необходима мярка в демократичното общество в интерес на:

- a) защитата на държавната сигурност, обществената безопасност, паричните интереси на държавата или борбата с престъпленията;
- b) защитата на заинтересованото лице или правата и свободите на другите.

3. Упражняването на правата, посочени в чл. 8 букви "b", "c" и "d", може да бъде ограничено от закона по отношение на автоматизирани регистри с лични данни, използвани за статистически или научноизследователски цели, когато очевидно не съществува риск от накърняване на личния живот на заинтересованото лице.

Член 10

Санкции и компенсации

Всяка страна се задължава да установи съответстващи санкции и компенсации при нарушаване на разпоредбите на вътрешното право, с които се въвеждат в действие принципите за защита на данните, залегнали в тази глава.

Член 11

Разширена защита

Никоя от разпоредбите на тази глава не може да се тълкува като ограничаваща или по друг начин засягаща възможността на дадена страна да предостави на заинтересованото лице по-широка защита от залегналата в тази конвенция.

Глава III

ТРАНСГРАНИЧНИ ИНФОРМАЦИОННИ ПОТОЦИ

Член 12

Трансгранични потоци лични данни и вътрешно право

1. Следните разпоредби се прилагат при предаване през националните граници на какъвто и да е носител на лични данни, предмет на автоматизирана обработка, или такива, събирани за автоматизирана обработка.

2. Никоя страна не може единствено с цел защита на личния живот да забрани или да изисква специално разрешение за трансграничните потоци от лични данни, които преминават на територията на друга страна.

3. Въпреки това всяка страна има право да отмени разпоредбите на алинея 2:

а) доколкото нейното законодателство съдържа специални разпоредби за определени категории лични данни или автоматизирани регистри с лични данни поради естеството на тези данни или регистри, освен ако правните разпоредби на другата страна предоставят равностойна защита;

б) когато предаването се извършва от нейната територия на територията на държава, която не е страна по тази конвенция, през територията на друга страна по конвенцията, за да се предотврати използването на това предаване за заобикаляне на законите на страната, посочена в началото.

Глава IV

ВЗАИМНА ПОМОЩ

Член 13

Сътрудничество между страните

1. Страните се споразумяват да си оказват взаимна помощ с цел прилагане на конвенцията.

2. За тази цел:

а) всяка страна назначава един или повече органи, чиито имена и адреси тя съобщава на Генералния секретар на Съвета на Европа;

б) всяка страна, назначила повече от един орган, уточнява в съобщението си по предходната буква компетентността на всеки орган.

3. По искане на орган, назначен от друга страна, органът, назначен от дадена страна:

а) предоставя информация за своето законодателство и административна

практика в областта на защитата на данните;

b) предприема в съответствие с вътрешното си право и единствено с цел защита на личния живот всички подходящи мерки за предоставяне на фактическа информация относно извършваната на нейна територия конкретна автоматизирана обработка, но не и на личните данни, които се обработват.

Член 14

Помощ за заинтересованите лица, пребиваващи в чужбина

1. Всяка страна е длъжна да съдейства на всяко лице, което пребивава в чужбина, да упражни правата, предоставени от вътрешното ѝ право, чрез които се въвеждат в действие принципите, залегнали в чл. 8 на тази конвенция.

2. При пребиваване на такова лице на територията на друга страна то получава възможност да отправи молбата си чрез орган, назначен от тази страна.

3. Молбата за помощ съдържа всички необходими реквизити *inter alia* относно:

a) име, адрес и други релевантни данни, идентифициращи лицето, което отправя молбата;

b) автоматизирания регистър с лични данни, за който се отнася молбата, или за неговия администратор;

c) целта на молбата.

Член 15

Гаранции във връзка със съдействието, оказвано от назначените органи

1. Назначен от дадена страна орган, получил информация от назначен от друга страна орган, която придружава молба за съдействие или е в отговор на негова собствена молба за съдействие, не може да използва тази информация за цели, различни от посочените в молбата.

2. Всяка страна следи за това, лицата, принадлежащи към или действащи от името на назначения орган, да бъдат обвързани със съответни задължения за секретност или поверителност по отношение на тази информация.

3. Назначеният орган никога не може да отправи по своя инициатива и без изричното съгласие на заинтересованото лице молба за съдействие съгласно чл. 14, алинея 2 от името на заинтересованото лице, пребиваващо в чужбина.

Член 16

Отхвърляне на искания за съдействие

Назначеният орган, до който е отправено искане за съдействие по чл. 13 или 14 на тази конвенция, не може да откаже да го уважи освен в случаите, когато:

a) молбата е несъвместима с правомощията на назначения орган в областта на защитата на данните, който е компетентен да отговори;

b) молбата е несъвместима с разпоредбите на тази конвенция;

c) удовлетворяването на молбата би било несъвместимо със суверенитета, сигурността или общественения ред на страната, назначила органа, или с правата и основните свободи на лицата, намиращи се под юрисдикцията на тази страна.

Член 17

Разходи и процедури за съдействие

1. Взаимната помощ, която страните си оказват по чл. 13, както и помощта, която оказват на заинтересовани лица в чужбина по чл. 14, не води до заплащане на разходи или такси освен за възнаграждение на експерти и

преводачи. Последните разходи или такси се поемат от страната, назначила органа, който е отправил молбата за съдействие.

2. На заинтересованото лице не може да се налага заплащането на други разходи или такси във връзка със стъпки, предприети от негово име на територията на друга страна, освен законно дължимите от пребиваващите в тази страна лица.

3. Други подробности относно помощта, свързани по-конкретно с използваните форми, процедури и езици, се уреждат пряко между заинтересованите страни.

Глава V

КОНСУЛТАТИВЕН КОМИТЕТ

Член 18

Състав на комитета

1. След влизането в сила на тази конвенция се създава Консултативен комитет.

2. Всяка страна назначава в комитета един представител и един заместник-представител. Всяка държава - членка на Съвета на Европа, която не е страна по конвенцията, има право да бъде представлявана в комитета от наблюдател.

3. Консултативният комитет може с единодушно решение да покани всяка държава, която не членува в Съвета на Европа и не е страна по конвенцията, да бъде представена от наблюдател на определено заседание.

Член 19

Функции на комитета

Консултативният комитет:

а) може да прави предложения за улесняване или подобряване на прилагането на конвенцията;

б) може да прави предложения за изменение и допълнение на тази конвенция съгласно чл. 21;

в) изразява становището си по всяко предложение за изменение и допълнение на тази конвенция, което му е предоставено в съответствие с чл. 21, ал. 3;

д) може по искане на дадена страна да изрази становището си по всеки въпрос, свързан с прилагането на тази конвенция.

Член 20

Процедура

1. Консултативният комитет се свиква от Генералния секретар на Съвета на Европа. Първото му съвещание се провежда в дванадесетмесечен срок от влизането в сила на тази конвенция. След това той се свиква най-малко веднъж на две години както и всеки път, когато една трета от представителите на страните поискат свикването му.

2. Кворумът за заседанията на Консултативния комитет се състои от мнозинството от представителите на страните.

3. След всяко свое заседание Консултативният комитет представя пред Комитета на министрите на Съвета на Европа доклад за работата си и за действието на конвенцията.

4. В съответствие с разпоредбите на тази конвенция Консултативният комитет изработва свои собствени процедурни правила.

Глава VI

ИЗМЕНЕНИЯ И ДОПЪЛНЕНИЯ

Член 21

Изменения и допълнения

1. Изменения и допълнения на тази конвенция могат да се предлагат от всяка от страните, от Комитета на министрите на Съвета на Европа или от Консултативния комитет.

2. Генералният секретар на Съвета на Европа съобщава всяко предложение за изменение на държавите - членки на Съвета на Европа, и на всяка държава, която не членува в Съвета на Европа, но се е присъединила или е поканена да се присъедини към тази конвенция, в съответствие с разпоредбите на чл. 23.

3. Наред с това всяко предложение за изменение и допълнение от дадена страна или от Комитета на министрите се съобщава на Консултативния комитет, който представя становището си по предложеното изменение и допълнение пред Комитета на министрите.

4. Комитетът на министрите разглежда предложеното изменение и допълнение, както и всяко представено от Консултативния комитет становище по него и може да одобри изменението и допълнението.

5. Текстът на всяко изменение и допълнение, одобрено от Комитета на министрите в съответствие с алинея 4 на този член, се изпраща на страните за приемане.

6. Всяко изменение и допълнение, одобрено в съответствие с алинея 4 на този член, влиза в сила на тридесетия ден, след като всички страни са уведомили Генералния секретар за приемането му.

Глава VII

ЗАКЛЮЧИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ

Член 22

Влизане в сила

1. Тази конвенция е открита за подписване от държавите - членки на Съвета на Европа. Тя подлежи на ратифициране, приемане или одобрение. Актовете за ратификация, приемане или одобрение се депозират при Генералния секретар на Съвета на Европа.

2. Тази конвенция влиза в сила на първия ден от месеца, следващ изтичането на тримесечен срок от датата, на която пет държави - членки на Съвета на Европа, са изразили съгласието си за обвързване с конвенцията в съответствие с разпоредбите на предходната алинея.

3. По отношение на всяка държава членка, която впоследствие изрази съгласието си да бъде обвързана с конвенцията, последната влиза в сила на първия ден от месеца, следващ изтичането на тримесечен срок от датата на депозиране на акта за ратификация, приемане или одобрение.

Член 23

Присъединяване на държави, които не са членове на Съвета на Европа

1. След влизането в сила на тази конвенция Комитетът на министрите на Съвета на Европа може да покани всяка държава, която не е член на Съвета на Европа, да се присъедини към тази конвенция чрез решение, взето с предвиденото в чл. 20, буква "d" от Устава на Съвета на Европа мнозинство, и чрез единодушно гласуване на представителите на договарящите страни, имащи право да заседават в комитета.

2. По отношение на всяка присъединяваща се държава конвенцията влиза в сила на първия ден от месеца, следващ изтичането на тримесечен срок от датата на депозиране на акта за присъединяване при Генералния секретар на

Съвета на Европа.

Член 24

Териториални разпоредби

1. При подписването или депозирането на акт за ратификация, приемане, одобрение или присъединяване всяка държава може да посочи територията или териториите, по отношение на които конвенцията се прилага.

2. Всяка държава може на по-късна дата чрез декларация до Генералния секретар на Съвета на Европа да разшири приложението на тази конвенция спрямо всяка друга територия, посочена в декларацията. По отношение на тази територия конвенцията влиза в сила на първия ден от месеца, следващ изтичането на тримесечен срок от датата на получаване на тази декларация от Генералния секретар.

3. Всяка декларация относно дадена територия, направена съгласно предходните две алинеи, може да бъде оттеглена чрез уведомление до Генералния секретар. Оттеглянето влиза в сила на първия ден от месеца, следващ изтичането на шестмесечен срок от датата на получаване на уведомлението от Генералния секретар.

Член 25

Резерви

Не се допуска изразяването на резерви по разпоредбите на тази конвенция.

Член 26

Денонсиране

1. Всяка страна може да денонсира тази конвенция по всяко време чрез уведомление до Генералния секретар на Съвета на Европа.

2. Денонсирането влиза в сила на първия ден от месеца, следващ изтичането на шестмесечен срок от датата на получаване на уведомлението от Генералния секретар.

Член 27

Уведомления

Генералният секретар на Съвета на Европа уведомява държавите - членки на Съвета на Европа, и всяка държава, която се е присъединила към конвенцията, относно:

- a) всяко подписване;
- b) депозирането на всеки акт за ратифициране, приемане, одобряване или присъединяване;
- c) всяка дата на влизане в сила на тази конвенция съгласно чл. 22, 23 и 24;
- d) всеки друг акт, уведомление или съобщение, свързани с тази конвенция.

В уверение на горното долуподписаните, надлежно упълномощени за това, подписаха тази конвенция.

Съставена в Страсбург на 28 януари 1981 г. на френски и английски език, като и двата текста имат еднаква сила, в един екземпляр, който се депозира в архивите на Съвета на Европа. Генералният секретар на Съвета на Европа изпраща заверено копие от него на всяка държава - членка на Съвета на Европа, и на всяка държава, поканена да се присъедини към тази конвенция.